

Ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Ιωάννης Παλλήκαρης, τονίζει ότι «αν καθεί η περιφέρεια, θα καθεί και το άστυ». Για τον λόγο αυτό, το περιεχόμενο και η δράση αυτού του νέου οργανισμού ή κινήματος προσδιορίζεται ως πράξη «ειρηνικής επανάστασης» στην Κρήτη, απέναντι στη βίαιη αλλοίωση της περιβαλλοντικής, οικιστικής και πολιτιστικής ταυτότητας του νησιού.

Βιώσιμη ανάπτυξη με όπλο την επιστημονική γνώση

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΓΙΟΥΡΟΥΚΛΗ

«Στην περιφέρεια, το κύμα, το νερό και η πέτρα δεν υπάρχουν για τους απόχθονες. Είναι πράγματα πρωτόγονα, στοιχεία παρελθόντος που περιγράφονται μόνο στα λαϊκά τραγούδια που λέγονται στις γιορτές...». Το απόσπασμα αυτό προέρχεται από την ιδρυτική Διακήρυξη του Πανεπιστημίου των Ορέων, που φιλοδοξεί να διεκδοθεί στον πυρήνα των προβλημάτων των κατοίκων των ορεινών περιοχών της Κρήτης, που υποφέρουν από τον κοινωνικό αποκλεισμό, τη φτώχεια και την παραβατικότητα.

Διακεκρυμένοι ακαδημαϊκοί, με την ενθάρρυνση ευαισθητοποιημένων για τα κοινωνικά θέματα πολιτών, επιχειρούν να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους βάζοντας στόχο να φθάσουν ακόμη και στις πιο απομακρυσμένες ορεινές περιοχές προκειμένου να ακούσουν και να καταγράψουν τα προβλήματα και τις ανησυχίες των ορεισίων Κρητικών, έξω από τα ασφυκτικά πλαίσια των πανεπιστημιακών κτηρίων και των χώρων διδασκαλίας.

Ο ρόλος αυτού του βιωσιμικού και διαρκούς... μετακινούμενου Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τους εμπνευστές του, είναι να βοηθήσει τους κατοίκους των ορεινών περιοχών να βρουν δρόμους ώστε χρησιμοποιήσουν προς όφελός τους όλα τα «εργαλεία» που τους προσφέρει ο τόπος τους είτε αφορούν τον αγροτικό τομέα, την παράδοση, τον πολιτισμό. Στους εμπνευστές του Πανεπιστημίου των Ορέων και ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Ιωάννης Παλλήκαρης, ο οποίος τονίζει ότι «αν καθεί η περιφέρεια, θα καθεί και το άστυ». Για τον λόγο αυτό, συνεχίζει, το περιεχόμενο και η δράση αυτού του νέου οργανισμού ή κινήματος προσδιορίζεται ως πράξη «ειρηνικής επανάστασης» στην Κρήτη, απέναντι στην βίαιη αλλοίωση της περιβαλλοντικής, οικιστικής και πολιτιστικής ταυτότητας του νησιού.

Απέναντι σε αυτά τα ζητήματα, το Πανεπιστήμιο των Ορέων, θα υλοποιεί το πρόγραμμά του βασισμένο στον συνδυασμό της επιστημονικής γνώσης (από τον χώρο της οικονομίας, του πολιτισμού, της υγείας και του περιβάλλοντος) και θα παράγει βιωσιμική γνώση για την ανάπτυξη προϋποθέσεων για βιώσιμη ανάπτυξη στην ορεινή και νησιωτική περιφέρεια.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΩΝ ΟΡΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

■ Σχέδιο ολοκληρωμένης Βιώσιμης Ανάπτυξης με άξονες την οικονομία, την κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή και την προστασία του περιβάλλοντος

■ Απον της απομόνωσης/ Ενίσχυση προσιελασψόπτας - κάλυψη ελλείμματος βασικών υποδομών

■ Ανάδειξη της ελκυστικότητας των περιοχών (μνημεία, φύση, παράδοση).

■ Ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας με άξονα τα τοπικά προϊόντα, τον πολιτισμό, τον εθνικό τουρισμό και το περιβάλλον. Ενισχύσεις για επενδύσεις σε ντόπιους, απόδημους κ.λπ.

■ Αναδιάρθρωση - εκσυγχρονισμός της κτηνοτροφίας

■ Εμφραση στην παιδεία, τη σύγχρονη ολοήμερη εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, ενίσχυση κάθε πολιτιστικής λειτουργίας και εκπαιδευτικών δομών.

■ Στήριξη ή δημιουργία αναπτυξιακών, κοινωνικών, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δομών.

■ Τοπικό σχέδιο και πρόγραμμα σε κάθε γεωγραφική ενότητα με ενιαία χαρακτηριστικά με εξασφαλισμένους δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους, ενταγμένο στο ευρύτερο Επιχειρησιακό Σχέδιο

■ Επιστημονική στήριξη του προγράμματος σε όλους τους τομείς (οικονομία, κοινωνία, υγεία, περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά κ.λπ.) με συμμετοχή ΑΕΙ, ειδικών επιστημόνων και εμπειρογνομήνων, εκπροσώπων επιστημονικών φορέων και ιδιαίτερα του Πανεπιστημίου των Ορέων.

■ Θέσπιση κανόνων προστασίας και περιβαλλοντικής διαχείρισης (προστασία της φύσης, των μνημείων, βιολογικά προϊόντα... Χρήσεις γης, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κήρυξη οικισμών και μνημείων ως διατηρητέων κ.λπ.).

■ Ευέλκπη χρηματοδότηση, μέσω εξασφάλισης από την πολιτεία ενός Κοινωνικού Κεφαλαίου που με βάση τις προτάσεις της επιστημονικής επιτροπής:

α) θα χρηματοδοτεί μελέτες, μικρές παρεμβάσεις και αποκαταστάσεις, επιμόρφωση, πολιτιστικές δράσεις, στήριξη μικρών επενδύσεων, χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες

β) θα καλύπτει οικονομικά τις διαδικασίες προετοιμασίας, ωρίμανσης και ένταξης σε κοινοτικά και εθνικά προγράμματα δημόσιων έργων αλλά και μεγαλύτερες κλίμακας ιδιωτικών επενδύσεων, με δεδομένο ότι σήμερα οι τοπικές αρχές και οι κάτοικοι των περιοχών αυτών αδυνατούν να αξιοποιήσουν αυτές τις ευκαιρίες.

ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

■ Έχουν προκηρυχθεί τα προγράμματα για Νεανική και Γυναικεία Επιχειρηματικότητα. Το Πανεπιστήμιο των Ορέων ενημερώνει νέους ανθρώπους μιας περικούης και παρέχει επιστημονική στήριξη στη διαμόρφωση μιας ιδέας σε μικρό επιχειρηματικό σχέδιο, καθώς και βοήθεια για τη συγγραφή της πρότασης ώστε να κατατεθεί σωστά η πρόταση στο πρόγραμμα και να έχει πιθανότητες αποδοχής.

■ Στον τομέα του οικιστικού περιβάλλοντος, υπό τον συντονισμό/καθοδήγηση του πρόεδρου του Πολυτεχνείου Κρήτης κ. Γρυσιώλδης, ομάδα διδασκόντων της Αρχιτεκτονικής Σχολής άρχισε τις επισκέψεις και τις φωτογραφικές ευαισθητιών περιοχών στα χωριά των Σφακιών, προκειμένου από τον Σεπτέμβριο να αρχίσει από ομάδες φοιτητών η αποτύπωση τους και η πρόταση για αναστήλωση. Στόχος τους είναι η κάλυψη του νομού Χανίων έως το 2010 και η επέκταση του εργαλείου στο Ρέθυμνο.

■ Ακόμη, στο πλαίσιο ενός μεγάλου προγράμ-

ματος του ΕΟΧ για την αξιοποίηση των αγροτικών προϊόντων της Κρήτης και την προστασία του περιβάλλοντος, από το φθινόπωρο έχουν προγραμματιστεί σχετικές επαφές με ντόπιους παραγωγούς.

■ Μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του Πανεπιστημίου των Ορέων και του Καμπάνειου Ιδρύματος για την ανάδειξη του Οροπεδίου Λασιθίου. Ιδρυση μουσικής Ακαδημίας στο Οροπέδιο Λασιθίου για τη διδασκαλία παραδοσιακών οργάνων.

■ Σειρά εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στον Ορεινό Μυλοπόταμο.

Βασική αποστολή του νέου πανεπιστημίου, σύμφωνα με τον κ. Ι. Παλλήκαρη, είναι η δραστηριότητα στις παρυφές των αποκλεισμένων οικισμών στην καρδιά της κάθε τοπικής κοινωνίας